

God stréng was, dat God de schúldige géénszins ónschuldig hield...", nee, maar hij had daar in Romeinen 1 vers 17 onder "de gerechtigheid Gods" moeten verstaan "een gâve Gods", een gave van God, namelijk: de gehoorzaamheid, die Christus voor ons in de plaats volbracht had, en die nu door God genomen werd, en die aan óns kado gegeven werd. Dát was nu "de gerechtigheid Gods"; dát was het, dat was alles! Het ging in Romeinen 1 niet over een eigenschap van God, en het ging in Romeinen 1 ook niet over gerechtigheid als prestatie van ménsen, gehoorzaamheid van óns ménsen -dat komt in de Schrift ook voor, welzeker!- maar in Romeinen 1 niet. Nee, het ging in Romeinen 1 over gerechtigheid als prestatie van Christus, de ons door God geschonken Zaligmaker, van Wie de gehoorzaamheid of gerechtigheid nu genomen werd door God, en bovenop óns gelegd werd, zodat daarmee ónze zonden bedekt werden. Dát was "de gerechtigheid Gods" de gerechtigheid van God; iets wat God ons gaf, iets wat door God aan ons kado werd gedaan!

Zie, hier hebt u mijn eerste voorbeeld van een fout, -och, eigenlijk maar een klein exegetisch foutjé!- waarvan evenwel de satan, de vader der leugen, een handig gebruik gemaakt heeft om héle generaties der Middeleeuwen in het aardedonker van de twijfel te zetten; van alle vreugde des heils te beroven. Want nu was het de vraag maar: "Voldóé ik aan die strenge eis van de balans, ja of nee? Bén ik er nu, of ben ik er niet?? Lig ik er ín, of lig ik er út??"

En nu mijn tweede voorbeeld. Luther is er dus geweest, en Zwingli is er geweest, en Calvijn is er geweest, en daardoor brak er voor onze voorouders een heel andere tijd aan; een tijd waarin de satan natuurlijk géén kans meer kreeg om Gods gemeente in de duisternis van de twijfel te zetten met gebruikmaking van een Middeleeuwse goede-werken-leer, de "gerechtigheid Gods-leer". Dat ging niet meer. Dus... wel! toen heeft hij zich van wat anders moeten bedienen! En wat is dat toen geweest? Nu, door de Kerkhervorming was dus het Evangelie hér-ontdekt; het Evangelie als boodschap van genade, van vergeving, van ontferming: hér-ontdekt! O! Wat hebben onze voorouders daarvan gesmuld! Niet alleen van gedeelten van de Schrift als Romeinen 3: "...we worden om níét gerechtvaardigd!"; en Romeinen 5: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof..."! Maar ook al Psalm 103: "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, alzo ontfermt zich de HERE over degenen die Hem vrezen...". Let u maar eens op ons avondmaalsformulier. Daarin zijn héle verzen uit Psalm 103 overgeschreven en opgenomen; ook dat vers over die ontferming van die Vader over Zijn kind. Maar... toen is de satan na verloop van tijd tóch weer gaan theologiseren, en heeft hij hier en daar zaad van de twijfel uitgezaaid, in deze vorm: "Jawel, maar hoe weet ik nu of ik zo'n kind bén? een kind van God bén? Want, o zeker, dat God de gerechtigheid oftewel gehoorzaamheid van Christus, de Middelaar, totaal kado schenkt; dat God Zijn kinderen geheel en al om niet rechtvaardigt, om niet vrijspreekt, dat staat natuurlijk wel vast; daar torn ik niet aan, dat heeft de Kerkhervorming ons nu wel geleerd, da's herontdekt. Alleen maar, de vraag is: "Hoe wéét ik dat ik zo'n kind van God bén?? En dat God dus inderdaad ook mijn Vader ís, en Zich dus ook over míj ontfermt??"

Gemeente, ik zou er niet graag toe veroordeeld worden om het aantal te schatten van de arme stakkerds, die door deze nieuwe vondst wéér in het duister van de twijfel zijn gezet. Vrijwel onmiddellijk, reeds als jong predikant, ben ik met deze vraagstelling in aanraking gekomen. En ik zal 't maar eerlijk opbiechten, dat ik er toen wel intuïtief van aangevoeld heb, dat hier iets "loos" was, maar dat ik toch niet aanstonds heb kunnen zeggen: "Dààr zit de fout!" En meerderen met mij niet. De kwestie is in de dertiger jaren van onze eeuw in Gereformeerd Nederland bepaald hóógst actueel geweest! Ze kwam al uit 1700 en zo, hoor, maar in de dertiger jaren van onze eeuw is die uitgegroeid. Kerkelijke vergaderingen hebben er zich uitvoerig mee bezig gehouden, en er is voor gepleit, dat dít dan maar als oplossing moest worden aanvaard: dat ieder maar bij zichzelf eerst moest nagaan, of men wel de kenmerken, de kénmerken van het kindschap Gods vertoonde, bezat. En als men die kenmerken genoegzaam bij zichzelf aanwezig achtte, dat men dàn, per logische consequentie, er toe concludeerde: "O! Dus... dan ben ík ook een kind van God! Dan behoor ik óók tot het volk van God! En op grond van dat zelfonderzoek durf ik dus ook wel te geloven, dat ik mag geloven; te concluderen, dat God ook aan mij de gerechtigheid van Christus wil schenken!" Maar ja, een ander durfde dat nou weer niet, en die zei: "Ja maar, zijn dat nou wel de góéde kenmerken? En zijn er wel genóég kenmerken? En hoeveel

kenmerken zijn er eigenlijk??" En zodoende is die hele vraagstelling, en haar psychologische beantwoordingsmanier er de oorzaak van gebleven, dat menigeen in zijn achterhoofd tóch altijd nog met die kwestie is blijven zitten: "Ben ik er nu ín, of ben ik er út??" Ze staat tegenwoordig weliswaar niet meer zo op de voorgrond; andere kerkelijke kwesties hebben haar wat opzij gedrongen -ook kerkelijke kwesties zijn namelijk aan zekere mode onderhevig- maar wég is ze niet! Bij hun herderlijk werk zullen de opzieners er best nog wel eens mee in aanraking zijn gekomen, en anders zal de toekomst dat wel leren! Welnu! En hoe moeten we die zaak dan tracteren?

Laat ik dan eerst eens een paar algemene opmerkingen mogen maken, om daarna tenslotte nog even in 't bijzonder op de stof in te gaan, die ons vanavond door zondag 26 wordt voorgelegd.

In het algemeen dus, zou ik er eerst eens op willen wijzen, dat we zulke termen -térmen!- als "volk van God", "kind van God", "kinderen des Koninkrijks", en dergelijke meer, in ons Gereformeerde spraakgebruik niet moeten bezigen op een manier, waardoor we toch, vroeg of laat, duidelijk zien in strijd te komen met de Heilige Schrift. Als dát het geval is, als we dat róde lampje zien gaan gloeien, dan moeten we stóppen! Terúg!! Neem nu eens zo'n term als "volk van God". Die wórdt in de Heilige Schrift maar niet altijd gebezigd op zo'n manier, dat er uitsluitend gelóvige Christenen, tróuwe Christenen mee worden bedoeld! Om maar één voorbeeld te nemen: In Psalm 81 horen we de HERE aldus klagen: "Maar Mijn volk..." -Mijn vólk!- "...luisterde niet naar Mijn stem!" Vers 12. En in vers 14 nog eens: "Och, dat Mijn vólk naar Mij luisterde..." Dit over de term "Gods volk, Góds vólk"!! Die term moet u BÍjbels gebruiken, hoor! Anders maakt u ongelukken! Die term moet u niet verengen tot een onbijbelse inhoud! Dat moet u zich ook niet laten aanpraten! Om dan achteraf te zeggen, zoals ik dat in Schiedam heb moeten horen: "Nou ja, maar ongelovigen horen natuurlijk eigenlijk níét tot Gods volk!" Waarop ik toen geantwoord heb: "O ja?? Dát zouden ze op de Dag der dagen wel willen!!" Wat heeft de Here Jezus gezegd van Kapernaüm? En wat staat er al in Psalm 81? "Maar Mijn volk..." -MIJN VOLK!! AMMI!!- "...luisterde niet naar Mijn stem!"

En het is net eender met zo'n uitdrukking als "kind van God". Kind van God... 'k Zal niet ontkennen dat die menigmaal in de Heilige Schrift zó gebezigd wordt, dat ze dezelfde betekenis heeft als "gelovige"; 't komt praktisch op 't zelfde neer, vooral in het Evangelie van Johannes, maar... anderzijds is toch ook waar, dat Mozes al in Deuteronomium 14 vers 1 spreekt tot àlle Israëlieten: "Kinderen zijt gij van Jahwe, uw God!" En wat hebben we daareven in 1 Corinte 10 gelezen? Hoeveel zijn er niet vanwege hun ongeloof dóódgelagen? En zo staat het dito met de uitdrukking "kinderen des Koninkrijks". Daarmee worden ook maar niet altijd "gelovigen" bedoeld, anders zou de Here Jezus niet voorspeld hebben dat er straks ten Jongsten Dage kinderen des Koninkrijks buitengeworpen zullen worden! Nu moet u achteraf niet zeggen: "Ja maar, dan waren het toch eigenlijk géén kinderen des Koninkrijks!" Ruim dàn de Bijbel op! Heb dàn geen kritiek op de Schriftkritiek van vandaag; dan maakt u zich er óók aan schuldig! Afblijven van de Bijbel!

Met andere woorden: die hele vraagstelling van daareven, -weet u nog?-"Ja maar, bén ik wel een kind van God? Hóór ik wel tot Gods volk?!", die hele vraagstelling déúgde niet!! Ze maakte zich, net als Luther eerst ten aanzien van Romeinen 1 vers 17, schuldig aan foutieve exegese, foutieve Schriftverklaring, foutief Schriftgebruik! Dat neem ik overigens niemand overdreven kwalijk, omdat ik zelf in mijn jonge jaren ook niet direkt gezien heb wat hier haperde. Maar als een falikant foutief Schriftgebruik... -en het is al héél oud, je ziet het al omstreeks 1700 opkomen!- ...als zo'n falikant verkeerd Schriftgebruik er nà de Kerkhervorming, in kerken van de Reformatie, de oorzaak van wordt dat opnieuw hele lévens, hele gezínnen, ja, hele famílies, van gróótouders tot kléínkinderen, komen te verkeren in een ongeestelijk duister; een geloofsleven, altijd maar met de dómper erop, dan moet er toch wat aan gedaan worden om die oorzaak op te heffen? En dan moet men tot die mensen zeggen: "Lees uw Bijbel nu eens, hoe dié die termen gebruikt, en kom dàn nog eens terug!"

Dat waren m'n algemene opmerkingen. En dan wilde ik nu nog in 't bijzonder spreken over zondag 26 in dezen, over de doop. Reeds vorige week zondagavond hebben we gezien, dat het eenvoudig

dwàasheid is om aan God te vragen de Heilige Geest nog eens uit te storten, wat je Pinkstermensen hoort doen! Maar daar moeten we niet te veel over kritiseren, want we hebben het zelf vroeger jaren ook gedaan; 'k heb het in Gereformeerde kringen ook gehoord! We hebben kortgeleden dít met elkaar afgesproken: dat het toch eigenlijk dwaasheid is om aan God de Here te vragen "of Hij alsjebliedt de Heilige Geest nog eens uitstorten wil!" Want dat ís al gebeurd! Het is gebéúrd!! Anders zaten we niet hier, en waren we nóg heidenen! De heilsfeiten zijn éénmalig! Wij zijn eenvoudig door Gods hand op de weg des Geestes geplaatst, en daarom zijn wíj nu niet aan de beurt om een vraag te stellen aan God: "Och Here, zou U alsjebliedt de Heilige Geest eens uit willen storten??" Nee, néé néé!! God de Hére is aan de beurt om een vraag te stellen aan óns! Déze vraag: "En wàndelt u nu ook op de weg des Geestes? Ik heb u erop laten zetten, enne... wàndelt u nu ook op de weg des Geestes??"

Verder zagen we verleden week dat het om dezelfde reden dwaasheid zou zijn, als we aan God zouden vragen of Hij ons alsjebliedt Zijn Woord eens zou willen geven: de Bijbel! Dan zou God zeggen: "Maar die héb Ik toch al gegeven?" Nou ja, een Bijbelbóék erbij? Dat mag óók niet!! Je mag aan de Bijbel niets afdoen, je mag aan de Bijbel ook niets toevoegen! Nou ja, niet een Bijbeltekst, maar een Bijbeltekstjé, zo'n "wooredje uit de Hemel"? Nee, nee néé!! We mogen van de Bijbel niets àfdoen, maar we moeten àan de Bijbel evenmin iets tóédoen! De Bijbel houdt óp met Openbaring 22! We hebben eenvoudig Gods volle Woord ontvangen, en nu zijn wij niet aan de beurt om aan God te vragen: "Here God, hebt U alstublieft Uw Woord voor me?"; nee, maar nu is God de Hére aan de beurt om aan óns te vragen: "Ik heb u Mijn Woord gegéven, en wat doet ú er mee?? Dóét u er wel wat mee?? Wat doet u thúís met Mijn Woord? Wat voor plaats neemt het in, in uw leven?? En wat doet u 's zondags met Mijn Woord? U bent toch Christen? Of moet dat Woord soms straks tégen u getuigen?"

Broeders en zusters, herinnert u zich nog die stand van zaken van verleden week? Welnu, die herhaalt zich nu ook, als het gaat over de doop! O! Wat is er ook over die doop toch feitelijk zó gesproken, dat de twijfel erdoor bevorderd is! Dróévig eenzijdig! Dat heeft ten onzent immers zelfs aanleiding gegeven tot de bewering, dat Christenkinderen, die later opgroeiden, en die dan de wereld ingingen, dat die daardoor dan toonden dat ze éígenlijk... níét gedoopt waren! Dat ze geen vólle doop ontvangen hadden! Zíét u het?? Wéér die twijfel; wéér dat brengen tot de vraag: "Ja, bén ik nou gedoopt, of ben ik níét gedoopt?" Diegenen onder ons, die de jaren der Vrijmaking te Schiedam bewust hebben meegemaakt, herinneren zich die theológentaal wel! Op papier, maar ook mondeling in de Julianakerk! 'k Ga daar vanavond niet op in, maar laten we ons wel eens afvragen: "Hoe heeft het nu wéér zo ver kunnen komen? Welke fout zat ook dààr nu weer achter, ónder?" Was dat toen niet óók weer zo'n fout als daareven, zoals je er nu eigenlijk zo veel gaat ontdekken, dat men dít voorbijzag: dat men de termen, als Christenen, Bíjbels moet gebruiken! Dat men dít voorbijzag: volgens de Heilige Schrift kan men behoren tot Gods volk, en tóch aan God -en juist daaróm!- aan God rede geven tot de klacht van psalm 81! Volgens de Heilige Schrift kan men kinderen des Heren zijn, en tóch vanwege z'n ongelooft in de woestijn worden neergeslagen! -Deuteronomium 14-. Welnu, volgens diezelfde Heilige Schrift kan men besneden zijn... -zoals de Joodse leiders tijdens 's Heren omwandeling, Annas en Kajafas, écht wel besneden zullen zijn geweest!- ...kan men besnéden zijn, en tóch Jezus Christus, als Hij als Messias komt, verwerpen!

En nu de doop! Om maar wéér eens iemand te nemen: wie van u twijfelt eraan, dat Judas zich natuurlijk ook door Johannes de Doper heeft laten dopen? Maar hij heeft de Here verraden! En nu moet u niet zeggen; "Ja maar, dan wàs hij eigenlijk geen discipel...!" Ja, ruim dàn de Bijbel maar op! Hij wàs discipel! Hij was vríénd! Je wordt niet door een víjand verraden; door een vríénd!! En nu moet u niet zeggen: "Ja, maar dan was hij eigenlijk géén vriend!" Dat was hij wél! Anders word je niet verraden! U moet de Bijbelse taal blíjven spreken! Een ander voorbeeld. Zo lezen we in Handelingen 8 dat Simon de Tovenaar zich evenzeer heeft laten dopen! En dan wordt van die man zelfs gezegd dat hij tot gelóóft kwam! Ja ja! Maar Petrus spreekt later tot hem: "Ik zie, dat gij gekomen zijt tot een gal van bitterheid, en een warnet van ongerechtigheid!" Handelingen 8.

Wat leren we hier uit? Twee dingen. Ten eerste: dat we onze doop moeten gebrúíken, en ten tweede:

dat we hem récht moeten gebruiken! Ten eerste: gebrúiken! Denkt u nog eens aan zondag 25, als daar zo wordt gesproken over het gebrúiken van de sacramenten! Het is natuurlijk al heel erg treurig wanneer over de doop niet eens gepraat wordt; wanneer over de doop zó oppervlakkig gedacht wordt, dat er... nou ja, zo goed als níet aan gedacht wordt! Nou ja, alleen dat ene zondagavondje met die plechtigheid, dat dat kindje binnengedragen wordt met die mooie jurk, en we gaan er een gewoonte van maken: met de kleine kindertjes eromheen...! 'k Vind 't aardig, hoor! Maarre... als het dààrbij blijft, als het DAAR bij blijft...!! Christenen, herinnert u zich wel uw doop?? Dat u hem drààgt?? En Christenen, herinnert u uw kinderen wel aan hun doop? Spreekt u er wel eens met ze over...?? Dàt is de doop gebrúiken!

Maar nu verder! Hoe móét u hem gebruiken?? Hoe móét u met uw kinderen over de doop spreken? Op de réchte wijze gebruiken; gewoon: Bijbels! GEWOON BIJBELS! Dat is: niet te ruim, en dat is óók: niet te nauw! God heeft aan Abraham wel de besnijdenis gegeven als een hoog voorrecht, maar God heeft er meteen bij gezegd, dat Abraham, en zijn zaad, nu ook publiek waren gezet onder de jurisdictie van God! Dat ze nu stonden onder de zéggenschap des HEREN! Zó, dat er dus sprake kon zijn van gehóórzaamheid en geloof jegens die besnijdenis, en dan zou daarop Gods zegen rusten, maar óók, dat er sprake zou kunnen zijn van óngehoorzaamheid en van óngeloof jegens die besnijdenis, en dan zou daarop Gods vlóék rusten! Genesis 17! Een vlóék over mensen met de Abrahamitische besnijdenis! Nu, en dat geldt nu ook voor de doop! Zeker, Johannes de Doper is gekomen, en hij heeft de doop gepredikt. 't Staat er zo prachtig bij Marcus: "Johannes predikte de Dóóp!" Ja... maar hóé?? Zeker, óók als een doop tot bekering en vergeving van zonden: rúím!! ríjk!! verblíjdend!! Een doop tot bekering en vergeving van zonden... Maar die doop van Johannes is ook een ultimatum geweest, een Góddelijk ultimatum! Via deze l ààtste van de profeten des ouden verbonds, waardoor Israël voor de l ààtste keer gesteld is voor de keus: "Nu búígen, of b àrsten; nu búígen en u bek éren, of ànders... dan slaat de deur van het Koninkrijk voor u, o Israël, qua volk, dícht!" Nu, u weet hoe 't afgelopen is! Jezus Christus is gekomen tot de Zijnen, en ze hebben Hem níet aangenomen!

En nu de betekenis, of, als u wilt, de toepassing van al deze dingen voor óns! Ook ónze doop, de Christelijke doop is, zeker, een groot en heerlijk voorrecht. We mogen er ons aan vastklemmen, als kinderen, maar ook als oude kindse mensen, als we niet meer naar de kerk kunnen; als we geen been meer hebben om op te staan, dan mogen we nog biddend pleiten, ons vastklemmend aan onze doop! Dan mogen we ermee bezig zijn: ruim, ríjk: "Vader! U hebt me toch gedóópt?! Vergeef me daarom al m'n zonden, en laat me dat nu mogen geloven!" Dat is de doop gebruiken, dat màg! Maar dat móét ook! Onze doop is een merkteken, en een veldteken. Het is een soldatenuniform, en mensen met een uniform kunnen desertie plegen; die kunnen verraad plegen! Mensen zonder uniform niet. Onze doop is een keurmerk, bij ons, op gezag van koning Christus, door de apostelen op ons hoofd aangebracht! Ze móchten; ze móésten ook! Onze doop is een bewijs dat Christus ons, eerlijk gemeend, serieus! heeft willen roepen uit het heidendom, om van Hém te zijn; het eigendom van Hem, van Hem als Heer en Eigenaar. Hem toegewijd; dat is het woord "geheiligd". En voor Hem apart gezet. Dat zijt gij, Christenen! Maar dat moet ge ook blijven! De doop is als 't ware een zalving, zoals Saul door God serieus gezalfd is, aangesteld is. De doop is een roeping! Maar roepingen moeten gehóórzaam worden, aanv ààrd worden in geloofsgehoorzaamheid!

En daarom eindig ik daarmee: met uw doop als róéping. Dat is maar geen dood kapitaaltje, waarvan de één zegt: "Nou, dat héb ik!", en waarvan de ander zegt: "Zóú ik het wel hebben??" Néé nee! Uw doop is een róéping! En dat zeg ik tot u allen! Dat mag ik zeggen! Daar doe ik niemand mee tekort! Al zou u zelf zo'n vrome Christen zijn, hier, als bijvoorbeeld Timoteüs tegenover Paulus, dan zou ik toch nog mogen eindigen tot ú, met hetzelfde woord, dat Paulus schreef aan Timoteüs:

"Gedóópten! Geüniformeerden! Rijst op! Rijst óp voor Jezus! Strijdt de goede strijd des geloofs! Grijpt het Eeuwige Leven, waartoe ge geroepen zijt; waartoe ge geróépen zijt; GEROEPEN!!"

Bewijs?? UW DOOP!!

Amen.

Ds. C. Vonk; 7 mei 1972